A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2007. június 14.*

A C-445/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesfinanzhof (Németország) a Bírósághoz 2005. december 14-én érkezett, 2005. október 20-i határozatával terjesztett elő az előtte

Werner Haderer

és

a **Finanzamt Wilmersdorf**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, J. Klučka, J. N. Cunha Rodrigues, A. Ó Caoimh (előadó) és P. Lindh bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. december 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Finanzamt Wilmersdorf képviseletében D. Bak, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében S. Spyropoulos és S. Trekli, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. De Bellis avvocato dello stato,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében D. Triantafyllou és W. Mölls, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2007. március 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o., a továbbiakban: hatodik irányelv) 13. cikke A. része (1) bekezdése j) pontjának értelmezésére vonatkozik

2 E kérelmet a W. Haderer mint az alapeljárás felperese és a Finanzamt Wilmersdorf (a továbbiakban: Finanzamt) között Berlin tartomány független munkatársaként („freier Mitarbeiter") végzett oktatási tevékenysége után az 1990-ben őt terhelő hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: HÉA) alóli mentességnek az utóbbi általi megtagadása tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A hatodik irányelv 13. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„A. Bizonyos közhasznú tevékenységek mentessége

(1) Az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül, az általuk meghatározott feltételek mellett a tagállamok mentesítik az adó alól a következőket, annak érdekében, hogy biztosítsák az ilyen mentességek megfelelő és egyértelmű alkalmazását, valamint hogy megakadályozzák az adókijátszásokat, az adókikerüléseket és az esetleges visszaéléseket:

[...]

i) a gyermek- és az ifjúságnevelés, az iskolai vagy felsőfokú oktatás, továbbképzés, vagy szakmai átképzés, beleértve az ezekhez szorosan kapcsolódó szolgáltatások nyújtását vagy termékek értékesítését, amelyeket az ilyen céllal létrehozott közintézmények vagy egyéb, az érintett tagállam által elismert céllal létrehozott intézmények nyújtanak;

j) magántanárok iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenysége

[...]"

A nemzeti szabályozás

4 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a Bundesfinanzhof ítélkezési gyakorlata szerint:

– a forgalmi adóról szóló törvény (Umsatzsteuergesetz) – az alapeljárás tényállásának megvalósulása idején hatályos változata (a továbbiakban: UStG) – 4. §-a 21. pontjának b) alpontja által előírt adómentesség kizárólag a magániskolákra és az általános vagy szakmai képzést nyújtó egyéb intézményekre vonatkozik, nem terjed ki azonban az ilyen iskolában vagy más oktatási intézményben órákat adó független munkatársakra, és

– az UStG 4. §-a 22. pontjának a) alpontja kizárólag az ugyanazon rendelkezésben említett intézmények, azaz közintézmények, közigazgatási és gazdasági főiskolák, szabadegyetemek, vagy közérdekű tevékenységet végző intézmények, illetve szakmai szervezetek részére biztosít mentességet. Következésképpen a természetes személyek által ilyen intézmények részére nyújtott szolgáltatások nem mentesülnek az adó alól.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

5 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint W. Haderer több évig független munkatársként dolgozott Berlin tartománynak. 1990-ben kisegítő órákat adott egy szabadegyetemen („Volkshochschule"), valamint kerámia- és fazekastanfolyamot tartott egy másik szabadegyetemen és egy szülői központban („Elternzentrum"). W. Haderer összes oktatási tevékenysége ebben az évben rendszeresen több mint heti 30 órát tett ki.

6 A W. Haderer által nyújtott szolgáltatások alapját képező szerződéseket félévente 6 hónapos futamidővel kötötték meg Berlin tartománnyal. A szerződések tartalmazták azt a záradékot, amely szerint azok a német munkajog értelmében nem minősülnek „munkaszerződésnek".

7 A Berlin tartomány által W. Haderer részére fizetett díjazást óradíj alapján számították ki. A társadalombiztosítási hozzájárulás, a biztosítások és az adók összegét nem vonták le e díjazásból. Akadályoztatása esetén nem volt jogosult díjazásra, és ő viselte a díjkiesés kockázatát akkor, ha egy tanfolyamot töröltek, még abban az esetben is, ha a törlésre a résztvevők elmaradása miatt került sor.

8 W. Haderer a fenti szerződés keretében pénzügyi támogatásban részesült a nyugdíj-, illetve betegbiztosítási járuléka, valamint arányosan számított megváltott szabadsága tekintetében

9 Mivel a Finanzamthoz nem érkezett adóbevallás W. Haderertől az 1989–1991. évekre, 1990-re átalányadót állapított meg, amit azzal indokolt, hogy az adómentességhez nem teljesíti az UStG 4. §-nak 21., illetve 22. pontjában előírt feltételeket

10 A Finanzgericht mint megalapozatlant elutasította a W. Haderer által a fenti adókötelezettséget megállapító határozat ellen benyújtott fellebbezést, mivel úgy vélte, hogy tevékenysége az UStG értelmében nem adómentes.

11 W. Haderer a Bundesfinanzhofhoz benyújtott felülvizsgálati kérelmében különösen arra hivatkozott, hogy az általa 1990-ben nyújtott oktatási szolgáltatások a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének i) és j) pontja alapján mentesek a HÉA alól.

12 A Bundesfinanzhof úgy vélte, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének i) pontja alapján a fenti szolgáltatások nem élveznek adómentességet, mivel a természetes személyeket nem lehet az „egyéb, az érintett tagállam által elismert céllal létrehozott intézmény" kifejezés alá tartozónak tekinteni. Ezzel szemben a Bundesfinanzhof az (1) bekezdés j) pontját illetően felveti, hogy az utóbbi rendelkezés által előírt mentességnek feltétele-e az, hogy a független oktató által nyújtott oktatási szolgáltatást közvetlenül a tanulók mint a szolgáltatás igénybevevői részére nyújtsák, ami azt jelenti, hogy a hallgatók részesítik díjazásban a tanárukat, vagy elegendő-e az, hogy az alapeljáráshoz hasonlóan e szolgáltatást valamely iskolában vagy egyetemen nyújtsák.

13 Mivel az érintett jogvita eldöntése szükségessé teszi a hatodik irányelv értelmezését, a Bundesfinanzhof úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Adómentesek-e a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontja alapján az iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenység keretében a tanulóknak adott magánórák, amelynek során magánszemély a szolgáltatást közvetlenül a tanulóknak vagy diákoknak mint a szolgáltatás igénybevevőinek nyújtja, és akit ezért a tanulók vagy diákok közvetlenül díjaznak, vagy elegendő, ha a magánszemélyként tevékenykedő tanár az oktatási szolgáltatást az azt igénybe vevő valamely iskolának vagy egyetemnek nyújtja?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

14 A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy olyan körülmények között, mint amelyek az alapeljárásban felmerültek, valamely magánszemély által független munkatársként végzett oktatási tevékenység élvezhet-e HÉA-mentességet a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontja alapján. A kérdést előterjesztő bíróság konkrétan azt kérdezi, hogy az ilyen mentesség tekintetében közvetlen jogviszonynak kell-e fennállnia a tanár mint a szolgáltatás nyújtója és a szolgáltatást igénybe vevő tanulók, illetve diákok között, ami szerinte azt jelenti, hogy a tanár közvetlenül a utóbbiaktól részesül díjazásban.

15 A Finanzamt és az olasz kormány érvelése szerint az olyan tevékenységek, mint amelyek az alapeljárásban felmerültek, nem mentesülhetnek a HÉA alól. Ezzel szemben a görög kormány és az Európai Közösségek Bizottsága úgy ítéli meg, hogy az ilyen tevékenységeknek adómentességet kell élvezniük.

16 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. részének célja, hogy a HÉA alól mentesítsen bizonyos közhasznú tevékenységeket. E rendelkezés azonban nem valamennyi, hanem kizárólag azon közhasznú tevékenységeket mentesíti a HÉA alól, amelyeket az irányelv itt felsorol, és részletesen meghatároz (lásd a C-149/97. sz. Institute of Motor Industry ügyben 1998. november 12-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-7053. o.] 18. pontját, a C-394/04. és C-395/04. sz. Ygeia egyesített ügyekben 2005. december 1-jén hozott ítélet [EBHT 2005., I-10373. o.] 16. pontját és a C-401/05. sz. VDP Dental Laboratory ügyben 2006. december 16-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-12121. o.] 24. pontját).

17 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a hatodik irányelv 13. cikkében foglalt adómentességek a közösségi jog autonóm fogalmai, és céljuk a HÉA-rendszer egyes

tagállamokban történő eltérő alkalmazásának elkerülése (lásd a C-349/96. sz. CPP-ügyben 1999. február 25-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-973. o.] 15. pontját és a C-240/99. sz. Skandia-ügyben 2001. március 8-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-1951. o.] 23. pontját, valamint a fent hivatkozott Ygeia-ügyben hozott ítélet 15. pontját).

18 A fent említett adómentességek leírására használt kifejezéseket szigorúan kell értelmezni, mivel ezek kivételt jelentenek a főszabályhoz képest, miszerint az adóalany által ellenszolgáltatás fejében teljesített minden szolgáltatásnyújtás után HÉÁ-t kell fizetni (lásd a C-287/00. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2002. június 20-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-5811. o.] 43. pontját és a C-8/01. sz. Taksatorringen-ügyben 2003. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13711. o.] 36. pontját). Mindazonáltal e kifejezések értelmezésének összhangban kell állnia a fent említett adómentességek által elérni kívánt célokkal, és tiszteletben kell tartania a közösségi HÉA-rendszer lényegéből következő adósemlegesség elvének követelményeit (lásd a C-45/01. sz. Dornier-ügyben 2003. november 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12911. o.] 42. pontját, a C-498/03. sz., Kingscrest Associates és Montecello ügyben 2005. május 26-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-4427. o.] 29. pontját és a C-106/05. sz. L.u.P-ügyben 2006. június 8-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-5123. o.] 24. pontját). E szigorú értelmezést rögzítő szabály nem jelenti azt, hogy a 13. cikkben foglalt adómentességek meghatározására használt kifejezéseket oly módon kell értelmezni, hogy azok ne tudják kifejteni hatásukat (lásd ebben az értelemben a C-284/03. sz. Temco Europe ügyben 2004. november 18-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-11237. o.] 17. pontját, valamint a felsőfokú oktatás tekintetében a fent hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 47. pontját).

19 Ugyanez a helyzet a mentességek alkalmazásához szükséges egyedi és különösen a mentességek alá tartozó szolgáltatásokat nyújtó gazdasági szereplő minőségére vagy személyére vonatkozó feltételek esetén (lásd ebben az értelemben a C-216/97. sz. Gregg-ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-4947. o.] 16–20. pontját).

20 Az alapeljárásban megállapítható, hogy Németországban nem tekintik W. Haderert a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének i) pontjában említett, a közintézmények céljaihoz hasonló tevékenységet végző személynek.

21 Meg kell ezért vizsgálni, hogy az olyan tevékenységekre, mint amelyek az alapeljárásban felmerültek, a fent hivatkozott irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontja alá tarozhatnak-e, amelynek értelmében a „magántanárok iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenysége" mentesül a HÉA alól.

22 Ezzel összefüggésben érdemes emlékeztetni arra, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontja e rendelkezés alkalmazásában nem tartalmaz semmilyen meghatározást a „magántanárok iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenysége" kifejezésre.

23 Míg a kérdést előterjesztő bíróság kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az alapeljárásban érintett tevékenység a fenti fogalom alá tartozhat-e, a Finanzamt azonban úgy véli, hogy a HÉA-mentességek szigorú értelmezésére vonatkozó követelmény figyelembevételével a W. Haderer által tartott kerámia- és fazekastanfolyam nem rendelkezik az alkalmi jellegű iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenységek jellemzőihez hasonló jellemzőkkel. Éppen ellenkezőleg, az ilyen tanfolyamok kizárólag szabadidős tevékenységek. A Finanzamt hangsúlyozza, hogy míg a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének i) pontja az iskolai vagy felsőfokú oktatáson felül a „gyermek- és az ifjúságnevelésre", valamint a „továbbképzésre, vagy szakmai átképzésre" is vonatkozik, e bekezdés j) pontja a fent hivatkozott oktatási tevékenység említésére szorítkozik, kizárva minden más oktatási és képzési tevékenységi formát.

24 E tekintetben igaz ugyan, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontjában előírt mentesség leírására alkalmazott kifejezéseket szigorúan kell értelmezni, az „iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenység" fogalmának különösen szűk értelmezése azonban a HÉA-rendszer tagállamonkénti eltérő alkalmazásának kockázatával járna azon okból, hogy a tagállamok oktatási rendszereit eltérő szabályok alapján szervezik. Az ilyen eltérések összeegyeztethetetlenek lennének a jelen ítélet 17. pontjában említett ítélkezési gyakorlat követelményeivel.

25 Ezenfelül, amennyiben a Finanzamt érvelése e pontban a német oktatási rendszer szerinti „iskola" vagy „felsőoktatás" fogalom sajátos értelmezésén alapul, emlékeztetni kell arra, hogy az egyes ügyletek HÉA-kötelezettsége vagy az alóli mentessége nem az ügylet nemzeti jog általi minősítésétől függ (lásd a fent hivatkozott Kingscrest Associates és Montecello ügyben hozott ítélet 25. pontját).

26 Anélkül hogy a jelen ítéletben pontosan meg kellene határozni a HÉA-rendszer alkalmazásában a „iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenység" fogalmát, a jelen esetben elegendő azt megállapítani, hogy e kifejezés nem korlátozódik kizárólag a képesítés megszerzésére irányuló vizsgát vagy szakmai tevékenység gyakorlására irányuló képzésben való részvételt lehetővé tevő oktatási tevékenységekre, hanem magában foglal más tevékenységeket, amelynek során az oktatás iskolában vagy felsőoktatási intézményben folyik, és amelynek célja a tanulók vagy hallgatók ismereteinek vagy képességeinek fejlesztése, feltéve hogy e tevékenységek nem tisztán szórakoztatási célokat szolgálnak.

27 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy e körülményekre tekintettel, szükség esetén ismételten meggyőződjön arról, hogy az alapeljárásban szereplő tevékenység a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontja szerinti „iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenységre" vonatkozik-e.

28 Ezenfelül a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontjában foglalt mentességhez nemcsak az szükséges, hogy az órák „iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenységre" irányuljanak, hanem azokat emellett magántanároknak kell nyújtaniuk.

29 Az alapeljárásban, amennyiben az ügy irataiból kitűnik, W. Haderer tanárként órákat adott, amit sem a Finanzamt, sem a tagállamok vagy a Bizottság nem vitattak a Bíróság alapokmányának 23. cikke alapján benyújtott észrevételeikben, felmerül azonban a kérdés, hogy ezen órákat magántanárként adta-e.

30 Ezen utóbbi jellemző lehetővé teszi a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének i) pontjában említett szervezetek által nyújtott szolgáltatások megkülönböztetését az ugyanezen bekezdés j) pontjában foglalt szolgáltatásoktól, amelyeket a tanár saját számlájára és saját felelősségére végez.

31 Az utóbbi szolgáltatások között szerepelhetnek például magánórák, amely esetben az órák adott tárgya és a tanár képzettsége főszabályként összefügg. E tekintetben a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdése j) pontjának szövege egyáltalán nem zárja ki, hogy az egyszerre több személy részére tartott órák az e rendelkezés által megállapított mentesség alá tartozzanak.

32 Ezenfelül, amint azt a Bizottság állítja, azon követelmény, miszerint az órákat magántanárként kell adni, nem kívánja meg szükségszerűen a szolgáltatás igénybevevője és a szolgáltatást nyújtó tanár közötti szerződéses jogviszonyt. Az ilyen szerződéses jogviszony ugyanis gyakran a szolgáltatás igénybevevőjétől eltérő személlyel, például a tanuló vagy diák szüleivel áll fenn.

33 Az alapeljárásban, amint az a jelen ítélet 5–8. pontjából kitűnik, az ügynek a Bíróság rendelkezésére álló irataiban szereplő egyes körülmények külön-külön arra utalhatnak, hogy W. Haderer saját számlájára és saját felelősségére gyakorolta tevékenységét, aminek folytán azokat „magántanárként" végezte. Ez különösen igaz a

tekintetben, hogy akadályoztatás esetén nem volt jogosult díjazásra, és ő viselte a díjkiesés kockázatát abban esetben, ha a tanfolyamot törölték.

34 A jelen ítélet ugyanezen pontjaiból azonban kitűnik, hogy W. Haderer az alapeljárásban a Berlin tartománnyal egymást követően kötött szerződésekre alapozva nyújtotta szolgáltatását. A jelek szerint a diákok vagy tanulók hiánya miatt törölt tanfolyamok kivételével díjazását órabér alapján állapították meg, függetlenül a tanfolyam résztvevőinek számától. Ezenfelül még, ha a fent nevezett szerződések világosan meg is határozzák, hogy azok a német munkajog értelmében nem minősülnek „munkaszerződésnek", W. Haderer anyagi támogatásban részesült nyugdíj- és betegbiztosítási járuléka, valamint az arányosan számított, megváltott szabadsága tekintetében. Végül W. Haderer az alapeljárásban felmerült tevékenységét a Berlin tartomány igazgatása alá tartozó felnőttképzési központban végezte.

35 A korábbi pontokban kifejtett körülmények ekképpen arra utalnak, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia az alapeljárás valamennyi körülményének figyelembevételével, hogy W. Haderer – távolról sem saját számlára vagy saját felelősségre adva órákat – tanári minőségben valójában Berlin tartomány rendelkezésére bocsátotta szolgáltatásait, amely őt a tartomány igazgatása alá tartozó oktatási rendszer javára nyújtott szolgáltatásaiért díjazásban részesítette.

36 A Bizottság arra hivatkozik, hogy az olyan helyzetekben, mint amelyek az alapeljárásban merültek fel, a mentesség elutasítása ellentétes lenne a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének i) és j) pontjában említett egyedi mentességek közös céljával, és joghézagot eredményezne az e két rendelkezés által alkotott rendszerben. A független oktatók által adott órák ugyanis bizonyos körülmények között hasonlóak lehetnek a fent hivatkozott (1) bekezdés i) pontjában említett „szervezetek" által végzett oktatási tevékenységhez.

37 Azonban az a tény, hogy a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének i) és j) pontjában szereplő mentességek két csoportja különösen arra irányul, hogy előmozdítsa az „iskolai vagy felsőfokú oktatási tevékenységet" mint közhasznú tevékenységet, nem támasztja alá azon feltevést, amely szerint a két rendelkezés együttesen olyan rendszert alkot, amely alkalmas arra, hogy azon tevékenységeknek biztosítson HÉA-mentességet, amelyek nem teljesítik az egyik, illetve a másik fenti rendelkezésben előírt feltételeket, amely rendelkezések kifejezéseit a jelen ítélet 16–19. pontjában előadottak szerint szigorúan kell értelmezni, és kizárólag az azokban felsorolt és részletesen meghatározott tevékenységekre vonatkoznak.

38 A fentiekre tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy olyan körülmények között, mint amelyek az alapeljárásban merültek fel, valamely, független munkatárs jogállásával rendelkező magánszemélynek a felnőttképzési központban végzett, kisegítő iskolai órákból, valamint kerámia- és fazekastanfolyamokból álló tevékenységére kizárólag akkor alkalmazható a hatodik irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontjában előírt HÉA-mentesség, ha e tevékenység a tanár által saját számlára és saját felelősségre végzett óraadásból áll, és iskolai vagy felsőfokú oktatásra vonatkozik. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megállapítása, hogy az alapeljárásban felmerült esetben erről van-e szó.

A költségekről

39 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Olyan körülmények között, mint amelyek az alapeljárásban merültek fel, valamely, független munkatárs jogállásával rendelkező magánszemélynek a felnőttképzési központban végzett, kisegítő iskolai órákból, valamint kerámia- és fazekastanfolyamokból álló tevékenységére kizárólag akkor alkalmazható a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének j) pontjában előírt hozzáadottérték-adó alóli mentesség, ha e tevékenység a tanár által saját számlájára és saját felelősségre végzett óraadásból áll, és iskolai vagy felsőfokú oktatásra vonatkozik. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megállapítása, hogy az alapeljárásban felmerült esetben erről van-e szó.

Aláírások